

KONCEPCE ROZVOJE

ÚSTAV ANGLOFONNÍCH LITERATUR A KULTUR

2023-2026

PhDr. Soňa Nováková, CSc. MA

Ústav anglofonních literatur a kultur chce i do budoucna zachovat současnou rovnováhu mezi vědecko-výzkumnou a pedagogickou činností vzhledem k tomu, že budeme podporovat rozvoj nových směrů a oblastí badatelského charakteru, jejich aplikaci do výuky a také zapojení do mezinárodních studijních programů. Věda a výzkum budou i nadále probíhat jak na bázi široké mezinárodní spolupráce, tak i v součinnosti s interdisciplinárními platformami a centry na půdě Univerzity Karlovy a České republiky. V rámci pedagogické činnosti se chceme i nadále nejvíce soustředit na kvalitu našeho navazujícího magisterského studia a studia doktorského, které jsou postaveny na stabilním základu studia bakalářského v rámci oboru Anglistika a amerikanistika či v nedávno otevřeném programu Anglický jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání, na kterých se podílíme spolu s Ústavem anglického jazyka a didaktiky. Od příštího ak. roku 2023/2024 budeme pro 1. ročník otevírat také ve spolupráci s ÚAJD i NMgr. programu Učitelství anglického jazyka a literatury pro SŠ.

Struktura ústavu

Bude zachována stávající struktura ústavu, tj. pět základních vědecko-výzkumných a výukových center, které jsou personálně propojeny členy ústavu a mají svého vedoucího. Aktivita center, eventuální změny v jejich složení a způsobu fungování schvaluje ředitel ústavu na základě návrhu vedoucího. Následuje seznam center:

- Seminář anglické literatury (English Literature Section), vedoucí PhDr. Soňa Nováková, CSc.
- Seminář americké literatury a amerických studií (American Literature and Studies Section), vedoucí Doc. Erik Roraback
- Kabinet britských studií a studií o zemích Britského společenství (Centre for British and Commonwealth Studies), vedoucí PhDr. Soňa Nováková, CSc.
- Kabinet irských studií (Centre for Irish Studies), vedoucí Prof. Ondřej Pilný

- Centrum kritické a kulturní teorie (Centre for Critical and Cultural Theory), vedoucí Louis Armand, PhD.

Personální rozvoj

V současné době na Ústavu anglofonních literatur a kultur působí 1 profesor a celkem 4 docenti (2 docenti s úvazkem 1,0 a 2 s úvazkem 0,5) pod 65 let věku, 1 profesor nad 65 let věku (právě jeden z docentů přijatých v roce 2020 na 0,5 úvazku bude řízeně přebírat jeho přednášky a výuku). Dále jsou tu minimálně 2 až 3 zaměstnanci s vyhlídkou na habilitaci v následujících 3, max. 5 letech. Výhledově lze počítat i se jmenováním dalšího profesora. Po skončení projektu KREAS a MOVES na jaře 2023 žádáme o podporu pro jednoho ze čtyř mladých badatelů, kteří působili na ústavu v jeho rámci. Obor lze tedy považovat za relativně dobře zabezpečen za současné situace.

Ovšem za současné finanční krize humanitního školství nelze zaručit zachování tohoto pozitivního trendu. Musíme proto usilovat o pochopení od orgánů FFUK, jejichž snahu o nápravu situace nejen v rámci UK a celé ČR zcela podporujeme. Budeme usilovat zejména o to, aby ti z našich řad, kteří dokázali výrazně působit na poli vědy a výzkumu či dokonce obdrželi granty, byli spravedlivě odměňováni. Ovšem i vynikající pedagogické či popularizační aktivity si zaslouží ocenění. I ty jsou součástí tří základních funkcí vysokého školství, tj. vědecko-výzkumné, pedagogické a popularizační.

Od roku 2023 byl rozváznán pracovní poměr s jedním zaměstnancem. Jeho podíl na přednášce pro 1. ročník bude od října 2023 přerozdělen mezi stávající pracovníky. Dalšího podílu na kurzech se prozatím zhostil jeho kolega, ovšem tento stav je dlouhodobě neudržitelný a bude nutné jej řešit např. získáním pracovníka na DPP, eventuálně spoluprací s dalšími ústavu a centry FF UK, apod. Úkolem do budoucna tedy zůstává rozvoj výuky britské historie a akademického psaní pro potřeby našeho ústavu.

Dalším velkým a dlouhodobým problémem je nedostatek kancelářských prostor. Za současné situace jsou všichni pracovníci ústavu, sekretářka a pomvědi natěsnáni ve 4 maličkých kancelářích, naši interní doktorandi, z nichž někteří v rámci žádaného začleňování studentů PhD.

do výuky dokonce vedou samostatné kurzy, nemají místo pro přípravu a konzultace vůbec žádné. V naprosto nevyhovujících prostorách vítáme i prominentní zahraniční návštěvy. Budeme tedy opět požadovat získání dalších prostor. Minimálním požadavkem je skutečné provedení rekonstrukce místností 219. Podle informace pana proděkana, pokud se potvrdí zafinancování z OP JAK, by mohla být provedena 2023-25.

Rozvoj pedagogické činnosti

Ústav anglofonních literatur a kultur bude pokračovat ve výuce v rámci bakalářského, navazujícího magisterského a doktorského studia. Všechny programy prošly akreditací a jsou schválené do roku 2029, resp. 2030 (Bc AAA, PhD ALK). Pro nejbližší budoucnost budeme zvažovat jen dílčí plány ve způsobech examinace a konkrétní náplni.

Na výuce v bakalářském studiu oboru Anglistika a amerikanistika a programu Anglický jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání se ÚALK podílí spolu s Ústavem anglického jazyka a didaktiky. Stávající obsah a struktura budou zachovány, tj. výuka v kurzech pokrývajících literární a kulturní dějiny na Britských ostrovech a v Severní Americe, kurzech akademického psaní, metodiky výzkumné práce a literární teorie.

V navazujícím magisterském studiu oboru Anglofonní literatury a kultury bude zachován způsob zapisování kurzů jako povinných a povinně volitelných v rámci specializace a možnost zápisu do kurzů podle vlastního zájmu a potřeb. Výhledově plánujeme vytvoření nové specializace Skotská studia, která bude v gesci možného nového Kabinetu skotských studií. Magisterské studium navazující na bakalářský obor Anglický jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání bude otevřeno pro 1.ročník od ak.roku 2023/24. Ovšem právě v oblasti NMgr. studia bude nutné vyvinout větší aktivitu pro zviditelnění programu a jeho zaktraktivnění nejen pro zahraniční studenty, ale zejména pro absolventy naší fakulty i jiných VŠ v ČR. Klesající počty přihlášených do programu NMgr AL v loňském roce lze přičíst covidové situaci, ale počty klesly i nyní.

Do doktorského studia Anglofonní literatury a kultury v anglické a české verzi budeme upřednostňovat přijímání únosného počtu vysoce kvalitních uchazečů, které budeme podporovat

v zapojování do vědecko-výzkumných projektů v rámci aktivit ústavu, podporovat je v úspěšném absolvování studia podle jejich ISP a získání mimořádného stipendia za včasné dodržení termínů.

Pokud se týká mezinárodní spolupráce v oblasti pedagogické činnosti, výuka probíhá v úzké součinnosti s předními mezinárodními pracovišti a vědeckými společnostmi. Těsná spolupráce probíhá s University of Kent, Freie Universität Berlin, Universidade do Porto a Université Paul Valéry Montpellier. S nimi v minulosti uskutečnil Ústav anglofonních literatur a kultur první mezinárodní doktorský program v humanitních vědách v ČR, společný doktorát Erasmus Mundus Text a události v raně novověké Evropě (Text and Event in Early Modern Europe – TEEME, www.teemeurope.eu). Jeho pokračovatelem je právě dobíhající Evropský společný doktorát (European Joint Doctorate) MOVES – Migration and Modernity: Historical and Cultural Challenges (<http://projectmoves.eu>) pod vedením Prof Procházky. Poslední obhajoby se uskuteční ještě v září 2023. K dalším důležitým momentům integrace do mezinárodních vědecko-pedagogických struktur nadále patří participace pracoviště spolu s dalšími ústavy na FF UK v mezinárodním konsorciu doktorských programů Hermes (<http://hermes.au.dk/>), jehož členy jsou přední univerzity v Dánsku, Belgii, Velké Británii, Německu, Nizozemí, Finsku, Francii, Španělsku, Portugalsku a USA. Výhledově plánujeme také obnovení spolupráce s Universität Konstanz v oblasti literární teorie.

Velkou příležitostí, kterou doufáme, že budeme dále moci rozvíjet i do budoucna, byl vznik mezinárodního projektu Prague International Summer School of Romantic Studies v červnu 2021, ve spolupráci s Queen Mary University of London, École Normale Supérieure a Sorbonne Université Paris a vedoucími odborníky z Německa a USA. Letní škola byla nejprve financována z větší části projektem KREAS, již od června 2023 ovšem bude fungovat na základě grantů zúčastněných univerzit. Účastní se jí především doktorandi, případně nadaní magisterští studenti.

Dále byla podána žádost o účast v interdisciplinárním Operačním programu Jan Amos Komenský, při kterém je náš pracovní balíček s názvem Konflikt identit: moderní umění a spiritualita. Výsledek by měl být znám během léta. Pokud bude zafinancován, významně to v budoucnu ovlivní chod ÚALK. Bude trvat od září 2023 do června 2028. Vedoucí žádaného projektu by byl prof Procházka, dva excelentní výzkumníci a v různých plánovaných úvazcích až

3 členové ÚALK. Další spolupráce by zahrnovala badatele z ÚFAR, ÚČLK z FFUK, ETF UK, PF UK a Masarykovy univerzity.

Výměnný program pro studenty i pedagogy Erasmus + bude samozřejmě na ústavu pokračovat. Hodláme spolupracovat s institucemi v Evropě a doufáme, že situace i po-Brexitu umožní uchování aktivní spolupráce a výměn alespoň s některými univerzitami ve Velké Británii. Chceme přijímat mezinárodní studenty v našich kurzech, pokud to konkrétní situace umožní. Náš podíl na počtu přijímaných studentů je v rámci FFUK výrazný, proto budeme usilovat o jistou finanční remuneraci pro pracovníky ústavu, kterým tím narůstá pracovní zátěž.

Pokud se týká výukových prostor, je v delším horizontu situace naprosto neudržitelná. O místnost 111 se dělíme s Ústavem anglického jazyka a didaktiky, o posluchárnu 104 s ÚAJD a s děkanátem. Již před spuštěním programu Anglický jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání a následným nárůstem počtu studentů a paralelek jsme požadovali nové prostory, které jsme neobdrželi. Vzhledem k tomu, že tento program bude dále fungovat a od roku 2023/2024 přibude další program Učitelství anglického jazyka a literatury pro SŠ pro NMgr a jejich nové kurzy budou klást ještě větší požadavky na výukový prostor. Budeme požadovat další prostor domovsly spadající pod naši správu. Minimálně budeme usilovat o nutnou rekonstrukci místnosti 111, jejíž správu sdílíme s ÚAJD. Zejména její elektrické zabezpečení a zapojení techniky přes množství kabelů, také zastínění oken pro projekce nejen filmů, ale i obvyklých PPT prezentací apod. jsou naprosto nepřijatelné, možná i nebezpečné. Obdobně místnost 34, která sice spadá do správy ÚAJD, ale v níž máme velký podíl i naší výuky, je zcela nevhodná ve stávající podobě.

Rozvoj vědecké a výzkumné činnosti

Hlavní oblasti směřování vědy a výzkumu na ÚALK jsou určovány na jedné straně stávající expertízou v rámci jednotlivých vědecko-výzkumných center (viz výše struktura ústavu) a na druhé možnostmi financování prostřednictvím grantů.

Integrovanou součástí výzkumu je zapojení členů ústavu do programu základní institucionální podpory vědy a výzkumu na Univerzitě Karlově Cooperatio ve vědní oblasti

Literatura_Medievalistika. Do programu bude nadále různým podílem zapojeno 15 pracovníků našeho ústavu. Rozdělování balíčku bude samozřejmě nadále pokračovat podle pravidel nastavených v rámci koordinace Cooperaciones.

Toto zapojení do velkých projektů bude doplněno aktivitou financovanou z grantů domácích a mezinárodních agentur, např. vlády Irské republiky, Evropské komise, GAČR, GAUK a dalších.

Dále probíhá a bude podporován výzkum v oblasti irských studií ve spolupráci s Trinity College, Dublin, National University of Ireland, Galway, a dalšími předními irskými univerzitami, výzkum skotské literatury a kultury ve spolupráci s University of Glasgow. V oboru irských studií má Ústav anglofonních literatur a kultur zastoupení v řídicích orgánech největších světových vědeckých společností EFACIS (Dr. Markus – člen řídicího výboru, tajemník), pravidelně pořádá mezinárodní doktorandské konference a podílí se i na doktorandských seminářích v rámci konferencí IASIL. Výzkum současného anglofonního dramatu a divadla probíhá v těsné kooperaci s německou Společností pro výzkum současného dramatu a divadla v angličtině, CDE (doc. Wallace – viceprezidentka). Rozvoj skotských studií podtrhuje i činnost v Mezinárodní asociaci pro výzkum skotské literatury (International Association for the Study of Scottish Literature, Dr. Poncarová – členka řídicího orgánu). V rámci britské literatury Dr Horová působí jako editor prestižní publikace The Byron Journal (od roku 2019 a v této práci bude dále podporována). Také i naši doktorandi se zúčastňují s referáty důležitých mezinárodních vědeckých akcí pořádaných ústavem a pravidelně prezentují výsledky své práce na konferencích v zahraničí.

Další rozvoj výzkumu vychází z již probíhající spolupráce v rámci mezinárodních badatelských sítí i mezi jednotlivými institucemi. Plánovaná je každoroční žádost o grant irské vlády na rozvoj irských studií.

Mezinárodní aspekt vědy a výzkumu bude vyžadovat výrazné zapojení zaměstnanců na mezinárodních konferencích a jednáních mezinárodních akademických institucí. Hodláme využívat všech možných nabídek mezinárodních programů z nabídky ZO. Budeme také podporovat pravidelnou účast zahraničních odborníků ve formě hostujících přednášek, konzultací pro doktorandy, hodnocení doktorských prací apod.

Výsledky badatelské činnosti členů ústavu mohou být publikovány zejména ve vědeckém časopise *Litteraria Pragensia* (člen databáze ERIH+ a SCOPUS) a knižní řady *Litteraria Pragensia Books*. Na přípravě a vydávání obou se podílejí spolu se členy ústavu i představitelé významných evropských univerzit.

Vedení ústavu bude v nejvyšší míře podporovat snahy zaměstnanců o zvýšení kvalifikace. V horizontu několika let doufáme v habilitace zejména v oborech irská studia a britská literatura. Od členů ústavu budeme očekávat ochotu publikovat výsledky své vědecké práce a podílet se na popularizaci a propagaci oboru. I nadále tak budeme podporovat aktivity, které na ÚALK již probíhají: pravidelná recenzní činnost v českých médiích, pravidelné vystupování v rozhlase a televizi, čtení zahraničních autorů i českých překladů jejich děl pro veřejnost, pořádání kulturních festivalů (Microfestival, oslavy Sv. Patrika), veřejné přednášky a pořady atd. V neposlední řadě ústav podporuje aktivity studentského spolku Schwa a vysílání jejich podcastu. Zmínit je nutné významnou a skvělou překladatelskou činnost mnoha členů ústavu.

Administrativa a zajištění chodu ústavu

Vzhledem k neustálému nárůstu administrativní zátěže pro chod ústavu, při přihlašování ke grantům a kontrole jejich průběhu, růstu studijní agendy apod., dojde k přerozdělení kompetencí a povinností v rámci vedení ústavu. Předpokládám rozdělení mezi více lidí při pečlivě stanovených a popsanych povinnostech. Dojde tak k většímu zapojení členů ústavu do jeho chodu, a tím i k větší zainteresovanosti na efektivní a hladké spolupráci mezi jednotlivými zaměstnanci nejen ústavu, ale i celé FFUK.